

ZA NEKAJ VEČ K
2C na dan
"GLAS NARODA"
PO POŠTI
(izvzemli seboj in praznikov)
ČITAJTE, KAR VAS ZANIMA

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

Reentered as Second Class Matter September 25th 1940 at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3rd, 1879.

No. 139 — Štev. 139 — VOLUME LIII. — LETNIK LIII. NEW YORK, WEDNESDAY, JULY 18, 1945 — SREDA, 18. JULIJA, 1945 Telephone: CHelsea 3-1242

A WAR HALF WON...
IS NOT VICTORY!

Buy EXTRA
WAR BONDS

KONFERENCA TREH VELIKIH SE JE PRIČELA V POTSDAMU

Včeraj sta imela v Beli hiši v Potsdamu razgovor predsednik Truman in maršal Stalin v družbi svojih poveljnih uradnikov za vnanje zadeve nekaj ur prej, predno se je imela pričeti zgodovinska konferenca, ki bo preobrazila svet.

Stalin, obločen v uniformo maršala Sovjetske unije, je prišel v palačo v spremstvu vnanjega komisarja Molotova. Bila sta gosta pri kosilu predsednika Trumana in državnega tajnika Byrnesa. V razgovoru so bili eno uro.

Konferenca je bila zakasnjena za en dan, toda ni bilo naznanjeno zakaj. Znano je, da sta bila Stalin in Molotov že dva dni v Potsdamu.

Stalin in Molotov sta prišla k Trumanu v spremstvu uradnega tolmača Pavlova ob 11.50 dopoldne. Pri prihodu so ju pozdravili predsednikovi vojaški in mornariški pribojniki, nato pa še predsednik in državni tajnik. Za predsednikovega tolmača je Charles E. Bohlen.

Prva seja konference se je pričela ob petih popoldne in predsednik Truman je bil naprošen, da ji predseduje.

Skupno naznanilo, ki so ga izdali predsednik Truman, maršal Stalin in premier Churchill, pravi, da je prva seja trajala poldrugo uro in da so si na njej izrazili medsebojna mnenja v poglavitnih zadevah, ki bodo na njihovih konferencah prišle na pretres.

Najbrže je vojna z Japonsko tudi za velike

tri velike važnosti in bodo o njej razpravljali. Posebno pa bodo o tem razpravljali vnanji ministri in vojaški svetovalci.

Ko so predsednik Truman, maršal Stalin in premier Churchill pričeli konferenco, se je to zgodilo z najmanjšimi formalnostmi. Poglaviti cilj konference je zagotoviti Evropi mir, pospešiti zmago nad Japonsko in postaviti podlago za mirovno pogodbo z Nemčijo. Poglaviti cilj predsednika Trumana pa je poraz Japonske.

Konferenca se vrši v palači cesarja Viljema, ki jo obdajajo evetlice, jezeto in park, kar je vse v velikem nasprotju s porušeni Berlinom. Okoli palače vlada stroga tajnost.

Ob času, ko je Stalin pred konferenco obiskal predsednika Trumana, je bil vojni tajnik Stimson Churchillov gost in sta najbrže razpravljala o vojni na Pacifiku.

Nepotrjena poročila pravijo, da je Stalin pripravljen sprejeti kakšne obveznosti z ozirom na vojno z Japonsko. Churchill se je dalje časa razgovarjal z ameriški generali, kar pomeni, da je na konferenci vojna z Japonsko največje važnosti.

Vpad na Japonsko mogoče v 90 dneh

Admiral Daniel Barbey, poveljnik mornariških vpadnih čet v 56 uspešnih vpadih na razne otoke na Pacifiku, je sinoči po radio reknel, da je mogoče na japonske otoke vpasti v 90 dneh.

Admiral Barbey, ki se je ravno vrnil v Washington iz zavzetega Balikpapanja, kjer so bogati petrolejski vrelci na Borneo, je med drugim reknel.

"Za majhni vpad moremo izdelati načrt v 30 dneh; za večjega v 60 dneh in za zelo velikega pa v 90 dneh. Seveda je vreme velikega pomena. Sedaj je čas tajfunov. Toda vzel bo kaj več kot samo velik vihar, da bi nas moglo zadržati."

Iz admiralovih besed je mogoče sklepati, da je načrt za vpad na japonske domače otoke že izdelan.

"Popolnoma sem uverjen, da moremo postaviti naše vojske ravno tja, kjer je potrebno, pa naj bo 100,000 ali pa dva milijona vojakov," je reknel admiral Barbey. Dalje je reknel, da se more armada izkrcati na Kitajskem ali na Japonskem, samo da Japonci ne izvedo, kje bo vpad izveden. Ako bi mogli vedeti za vpad, tedaj bi mogli na isti prostor poslati močno armado.

"Na Japonskem in na Kitajskem je več sto dobrih krajev za vpad," je reknel admiral. "Iz vojaškega stališča je Japonska velik prostor. Sovražnik ima ravno toliko vo-

Minole sobote je odpotovalo mnogo kongresnikov na zasedanje počitnice, katere se uradoma prične šele koncem tega tedna. Tekom sedanjih vojn so bili kongresniki izredno zaposleni in sedaj se bodo končno vendarle odpochili, kajti počitnice kongresnikov bodo trajale do 1. oktobra.

jakov, toliko topov, toliko žične ograje, toliko min. Povsod ne more biti močan — ne dovolj močan, da bi nas mogel vreti nazaj v morje. Mornarica da je armadi gibljivost, kakršne prej ni nikdar imela. Svojo veliko silo moremo postaviti proti sovražniku na njegovem najslabšem kraju."

"S svojimi samonikornimi aeroplani, kamakazi, so Japonci pokazali, da svoje aeroplane hranijo za vpad. Ohraniti hočejo vsak aeroplan, ki ga imajo, in ki ga bodo zgradili in vsakega pilota. Isto velja tudi o mornarici, kolikor jim je še ostalo, toda ne šteje več mnogo."

Admiral Barbey je reknel, da je mogoče vpad z veliko premočjo topov in aeroplanov izvesti z zelo majhnimi izgubami. Ko pa bodo Amerikanci enkrat postavili svoja oporišča, tedaj bodo Japonci pričeli z močnimi napadi. Toda Amerikanci bodo prej preskrbeli, da bodo njihovi aeroplani razbili vse železnice in ceste, ki peljejo do vpadnega obrežja. Japonci se bodo tudi trdovratno branili, ko bo ameriška armada prodirala v notranjost otoka.

BELGIJSKA KRIZA

Kralj Leopold je povzročil krizo v belgijskem kabinetu, ko je predlagal, da so razpisane splošne volitve, pri katerih naj narod odloči glede monarhije. Ministrski predsednik Achille van Acker pa je volitve takoj odklonil, pač pa je v parlamentu odprl splošno debato o kraljevi sposobnosti. To pa je tako razjezilo šest katoliških ministrov, da so odstopili. Navzlic temu je preostali kabinet prevzel nalogo, da se odloči, ali se bo kralj Leopold vrnil na prestol, ali pa se bo nadaljevalo regentstvo. Parlament bo posebno razpravljalo o tem, kako je kralj leta 1940 belgijsko armado predal Nemcem.

KUPITE EN "EXTRA" BOND DANES

Naša republika baje potrebuje arktične otoke

Predlog za nakup otokov Greenland in Iceland.

Washington, D. C., 17. julija. — Kongresnik Bertrand W. Gearhard (R. Cal.) je prišel v Washingtonu nabirati mnenja med svojimi tovariši, kakor tudi med uradništvom državnega oddelka, glede eventualnega nakupa otokov Greenland in Iceland ob skrajnem severu Severne Amerike. Kakor znano, otok Greenland je last Danske, dočim je Iceland neodvisen. Imenovani kongresnik je mnenja, da v slučaju, ako je prebivalstvo

Vojna ni končana, dokler ni Japonska poražena. — Kupujte bonde vojnega posojila

MACEDONCI PROTESTIRAJO

Grško poslaništvo v Washingtonu včeraj ni hotelo sprejeti protestno pismo proti preganjanju Macedoncev na Grškem, ki mu ga je skušala izročiti Zveza macedonsko-ameriškega naroda.

Delegacija treh mož — Jurij Pirinski, tajnik Zveze; Aleksander Rizov in Anatole Filipov, vsi iz New Yorka — je šla v poslaništvo s pismom in sprejel jih je poslaniški tajnik Alevis S. Liatas. Poslanik je v New Yorku.

Liatas jih je poslušal, da so končali prvi odstavek, nato pa je izjavil, da ne bo več poslušal in ne bo sprejel protesta. Reknel je, da protest sloni na podlagi jugoslovanskih poročil, ki so polna obrekovanj. Delegacija je nazadnje pustila pismo na mizi in odšla.

Pismo protestira proti postopanju grške armade z Macedonci, ki so pobegnili v Jugoslavijo in prosijo, da bi bil protest poslan v Atene.

"Zveza macedonsko-ameriškega naroda se je vedno zavezovala za prijateljstvo in tesno sodelovanje med balkanskimi narodi," pravi pismo. — "Grki in Macedonci, boreč se ramo ob ramo z jugoslovanskimi, albanskimi in bulgarskimi partizani proti nacijskim zatrateljem in bulgarskim okupatorjem, so zgradili balkansko demokratsko edinstvo."

"Politika in delovanje sedanjice grške vlade pa spravlja v nevarnost priložnost za složno sodelovanje na Balkanu."

Pismo dalje navaja, da so se pred dvema letoma v Macedoniji Grki, Jugoslavlani in Bolgarji bojevali v gnerilskih četah in da je danes Macedonia zopet razdvojena in razcepljena. Nato pa pravi:

"Zakaj? Iz samo enega vzroka: ker vnanji interesi, ki so tuji blagostanju balkanskih narodov, so vsilili Grkom z oboroženo silo nepriljubljeno vladno, ki se more zdržati v sedlu le s podžiganjem medsebojnega sovraštva in nasprotstva na balkanskem polotoku."

Eksplodije v Berlinu

Tri strahovite razstrelbe, najbrže v ruski zoni, so včeraj zjutraj stresle Berlin in Potsdam in popoldne še ni bilo naznanjeno, kaj je bil vzrok razstrelb.

Šipe so šlepetale v okolici, kjer stanujeta predsednik Truman in Winston Churchill, ki sta prišla na konferenco treh velikih. Berlinčani so se rado vedno ozirali proti nebu.

Ameriški častniki, ki imajo nalogo skrbeti za varnost, pravijo, da Rusi še vedno podirajo poškodovana poslopja in da so tudi te razstrelbe v zvezi s podiranjem.

Delavske novice

PRETEČI ŠTRAJKI

Glasom poročil, ki prihajajo iz delavskih krogov, je v kratkem pričakovati mnogo štrajkov, sedaj med znanstveniki, kateri so v raznih strokah našega tovarništva neobhodno potrebni. Tako se trdi, da je pričakovati, da bodo člani zveze adhitektov, inženirjev, kemikov in tehnikov pričeli z štrajkom v doglednem času; tudi organizacija delavcev, ki so zaposleni na pomolih raznih pristanišč, unija rudarjev in vslužbencev v plavžih, zveza trgovinskih mornarjev, unija elektrikov, zveza delavcev v tovarnah, ki izdelujejo poljedelske stroje, in delavstvo, ki je zaposleno v klavnicah in tovarnah za mesne izdelke, se pripravljajo na eventualne štrajke, ako se ne ugodijo njihovim zahtevam.

Konec štrajka v Akronu

Akron, O., 15. julija. — Člani unije delavcev, ki so zaposleni pri Firestone Tire & Rubber Co., katerih je 16,000 so včeraj glasovali, da se vrnejo zopet na delo. Radi štrajka teh delavcev, je moralo tudi ostalih 2400 vslužbencev imenovane družbe počivati.

Štrajki v Detroitu, Mich.

Detroit, Mich., 16. julija. — Delavstvo vslužbeno v treh tukajšnjih tovarnah, ki so last United States Rubber Co., še vedno štrajka in tovarne so vsled tega zatvorjene. Radi delavskih neprilik so tudi tovarne, ki so last Graham-Paige Motors Corp., ne poslujejo, ker je 2900 njihovih delavcev pričelo z stavko; v ponedeljek je pričelo z štrajkom tudi 500 vslužbencev znane American Metal Products Co., dočim tudi 450 delavcev, ki so vslužbeni pri družbi Detroit Brass & Malleable Works, štrajka že od minole srede nadalje.

3300 premogarjev štrajka

Pittsburgh, Pa., 15. julija. — Premogarji, ki so vslužbeni v štirih premogovnih rovi, ki so last Jones & Laughlin Steel Corp., so pričeli v minolem tednu z štrajkom. Teh premogarjev je 3300. Zastopniki unije in družba, ki je lastnica rogov se sedaj posvetujejo glede pogojev za zopetno pričetje z delom.

Štrajk v Trentonu, N. J.

Trenton, N. J., 15. julija. — Tisoč petsto delavcev, ki so zaposleni pri Laval Steam Turbine Co., je pričelo minole sobote z štrajkom. Vodstvo imenovane družbe izjavlja, da dosedaj še ne ve, čemu so družbeni delavci pričeli s stavko.

nosti, ako pride še do kake svetovne vojne. Kakor znano, je naša vlada takom sedanje vojne imela svoje posadke na obeh imenovanih otokih, kjer so nacisti skušali ustanoviti postaje za svoje podmornice.

Amerikanci razbijajo vrata Japonske

Topovi ameriških in angleških bojnih ladij obstreljujejo industrijsko pokrajino 25 milj severno od Tokija; 2000 zavezniških aeroplanov pa je izvedlo uničevalno delo po japonskih otokih.

Združeno ameriško in angleško brodogradništvo — največje brodogradništvo, ki je še kdaj bilo zbrano — pod poveljstvom admirala Williama F. Halseya je v polnočni temi priplulo skoro pred vrata Tokija ter je na industrijske naprave na Honšu otoka smetalo na tone razstreljiva.

Bojne ladje so se v bojni formaciji približale glavnemu japonskemu otoku na šest milj in so bombardirale otok dve uri.

Angleška mogočna 35,000-tonska dilopnica King George V. in manjše bojne ladje so se pridružile Halseyevemu 3. brodogradu v silovitem nočnem bombardiranju in angleške bojne ladje so prvič posegle v boj proti Japonski.

Angleškim bojnim ladjam poveljuje admiral sir Bernard Rawlings.

Včeraj so bojne ladje že tretjič v štirih dneh bombardirale japonske domače otoke in admiral Nimitz poroča, da se je s sedanjim bombardiranjem pričela nova doba v vojni na Pacifiku — "pred-vpadna doba". — Nimitz pravi, da so ameriške bojne ladje s svojimi 16-palčnimi topovi zagospodarile nad Pacifikom, kakor aeroplani gospodarijo v zraku nad Japonsko.

Admiral Nimitz dalje poroča, da je bilo na raznih krajih okoli Japonske potopljenih ali poškodovanih najmanj 30 japonskih ladij.

General MacArthur naznanja, da je bilo s Oldnawe v torek poslanih 200 aeroplanov nad Kitajsko otok.

Ko so se bojne ladje bližale glavnemu japonskemu otoku, so jih slišali niso visoki oblaki.

ki in jate zavezniških aeroplanov. Komaj se je bombardiranje pričelo, ko so že nastali veliki požari po industrijskih krajih od Hitaci, 75 milj severno od Tokija in sosednega mesta Sukeyave pa do kraja, ki je od razbitega glavnega mesta oddaljen le 25 milj.

Neko prejšnje poročilo naznanja, da je bilo v dveh dneh v mornariškem in zračnem napadu potopljenih ali poškodovanih 374 japonskih ladij okoli otokov Honšu in Hokkaido. 140 ladij je bilo poslanih na dno morja, 234 pa jih je bilo poškodovanih.

NOV JUGOSLOVANSKI NASLEDNIK

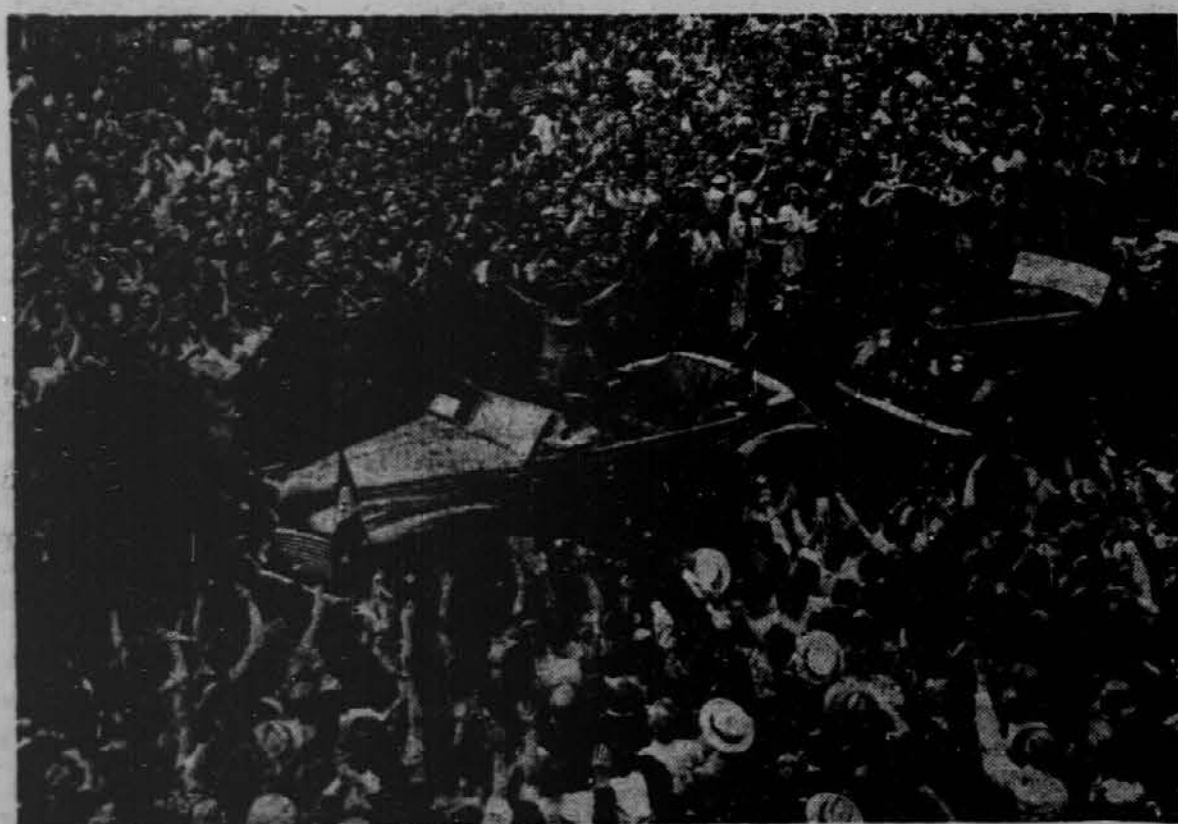
Jugoslovanska kraljica Aleksandra je sinoči povila sina prvorojenca in urad kralja Petra je naznanil: "Kraljica in kraljevi prestolonaslednik se počutita dobro."

Kraljica Aleksandra, ki je grška knežinja, in kralj Peter sta se poročila 20. marca, 1944 in na svatbi sta bila med drugimi tudi angleški kralj Jurij in kraljica Elizabeta.

Kongresniki odhajajo na počitnice

Washington, 17. julija. —

KADAR SE VENE ZMAGOVIT VOJSKOVODJA

Slika nam kaže prizor v veliki paradi ob priliki sprejema generala Dwight D. Eisenhowerja, zavezniškega vrhovnega poveljnika na zapadni fronti v New Yorku. Eisenhower je v svojem avtomobilu vedno stal in odzdravljajal na pozdrave milijonske množice naroda. V avtomobilu z generalom Eisenhowerjem se vozi newyorški župan La Guardia.

"Glas Naroda"

("VOICE OF THE PEOPLE")

Owned and Published by Slovenic Publishing Company, (A Corporation)
Frank Sakner, President; Ignac Hude, Treasurer; Joseph Lupsha, Sec.
Place of business of the corporation and addresses of above officers:
216 WEST 18th STREET, NEW YORK 11, N. Y.

: 52nd YEAR :

"Glas Naroda" is issued every day except Saturdays, Sundays
and Holidays.

Subscription Yearly \$7. Advertisement on Agreement.

ZA CELO LETO VELJA LIST ZA ZDRUŽENE DRŽAVE IN KANADO:
\$7.—; ZA POL LETA —\$3.50; ZA ČETRT LETA \$2.—.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izven sobote, nedelj in praznikov.

"GLAS NARODA," 216 WEST 18th STREET, NEW YORK 11, N. Y.
Telephone: CHelsea 2-1948

Dvojna Nemčija

Sedaj, ko je v Evropi zopet zavladal mir, imajo tamkaj dve Nemčiji, oziroma dvojce takih Nemčij, kakor je bilo to pričakovati. Zavezniki so namreč ustanovili zapadno Nemčijo in tudi istočno Nemčijo, kateri sta se medsebojno povsem različni po značaju, kajti:

Nemško časopisje, ki izhaja pod pokroviteljstvom Rusije v istočni Nemčiji, povdarja v svojih člankih, da so Nemci kot narod zakrivali vse gorje v Evropi, in povdarja istočasno, da bode Nemčija zopet postala prava država, ko bode zamogla vstopiti v družbo civiliziranih narodov in držav. Ta dejstva se danazadnem predložijo Nemcem v istočni Nemčiji — namreč, da so Nemci zakrivali vse sedanje gorje na svetu, — da se pa zamorejo še vedno rešiti kot narod s svojim lastnim delom in spremljenimi naziranjmi sveta in človeške družbe na ta način, da iztrebijo iz svoje srede tudi zadnje ostanke fašizma in militarizma. Zatrjuje se tudi, da bodo Rusi v "ruski Nemčiji" ustanovili nemška sodišča, ki bodo sodila nemške vojne zločince.

To dejstvo je toraj smatrati razlogom, čemu se Rusija ni hotela pridružiti zapadnim zaveznikom kot članica zapadno-zavezniške komisije za preiskavo in končno obsedbo vojnih zločincev. Rusi so namreč menjale, da je boljše, ako se to delo prepusti Nemcem samim, mesto inozemcem.

V istem smislu postopajo Rusi tudi glede drugih zadev. Oni namreč zahtevajo nemške delavce v svrhu poprave storjene škode, in istodobno tudi nemško odškodnino. Istodobno pa dovažajo v Nemčijo obilo hrane za prebivalstvo in so tudi poskrbeli za to, da se delavstvo v Nemčiji lahko organizuje v svrhu dela in političnega gibanja. Povečali so tudi vsemu prebivalstvu, da bodo časi v Nemčiji za sedaj dokaj slabi, nikakor pa ne brezupni. Skratka, Rusi so Nemcem naznačili, da si morajo sami pomagati v gmočnem in političnem oziru, kar bodo brezdvomno drage volje storili sedaj, ko je prebivalstvo rešeno fašističnega nasilja. Z drugimi besedami: medtem, ko bode veliko število Nemcev odšlo v Rusijo, da tamkaj popravijo škodo, se Rusi nekako bratijo z ostalim prebivalstvom na prijateljski način, tako da se okupacija istočne Nemčije v očeh tamošnjega prebivalstva ne smatra kot kazen, temveč nekako odpuščanje starih grehov, kar vse se redno povdarja v tamošnjem nemškem časopisju.

Drugačna je pa zapadna Nemčija, katero so zasedli zapadni zavezniki, oziroma Angleži in Američani. Politično delovanje med tamošnjim prebivalstvom ni dovoljeno; tamošnjim Nemcem tudi ni dovoljeno izdajati svoje lastne časopisje, — niti pod nadzorstvom. Položaj v zapadni Nemčiji je nekako hladnejši od onega v istočni Nemčiji, kajti v zapadni Nemčiji je nastala sedaj nekaka doba splošnega nezanimanja, tako, da se tamkaj za sedaj ničesar "ne dogaja" in da je vse mirno.

Morda namerava Rusija kar za vedno odstraniti takozvano nemško vprašanje potom načina svojega sedanjega delovanja med prebivalstvom istočnega dela Nemčije, kar bode povzročilo, da pride do stalnega razdvoja med istočno in zapadno Nemčijo, in da bode ta razdvoj ostal trajen za vse bodoče čase.

Ako istočna Nemčija sama odpravi svoje staro politično vodstvo, in si izvoli nove ljudske zastopnike, imenuje novo uradništvo, ustanovi nove časnike, nove trgovine, oziroma vse ono, kar zapadna Nemčija za sedaj še ne sme storiti, potem bode ta Nemčija medsebojno dokaj različni in se bode ta najbrže medsebojno tudi sovražili in bali, tako da do edinstva in rodelovanja med oema Nemčijama sploh več ne pride.

V zapadni Nemčiji mora javno življenje za sedaj še počivati in tudi politično gibanje še spi in tako se tamošnje življenje za sedaj še ne more razviti v zapadnem smislu, da sicer so zapadni zavezniki poskrbeli za to, da so stari politični vodje v zapadni Nemčiji odstranjeni za vedno. Kaki bodo novi vodje, dosedaj še ni znano — znano pa je, da po greta jed ni nikdar tako dobra, kakor sveža. Poleg tega nemški karteli tudi še obstoje, in to je tudi vzrok, da postaja razlika med oema Nemčijama vedno večja.

NOVA IZDAJA

Hammondov
SVETOVNI
ATLAS

V njem najdete zemljevide
vsake države, ki so tako po-
trebni, da morate slediti ja-
najšim poročilom.

Zemljevidi so v barvah.

Cena 50 centov

Naročite pri: "G L A S U
NARODA", 216 West 18th
Street, New York 11, N. Y.

Dnevi in misli v jeseni

Spisal Dr. Metod Mikuz.

O Velikem Šmarnu povedo že prvi žarki, ko sonce končaj vzhaja, da bo vroče. To je tudi zadnji praznik visokega poletja. Ko prihajajo ljudje k prvini zgodnjim mašam, je v cerkvi že tako vroče, da se krive sveče na oltarjih. Prav v teh dneh pa se razvevato do živega prve jesenske rože, ciklami, ki vselej zrastejo kar čez noč, kot bi jih rodile bele kraške skale ali mah okrog leskovega grmičja. Še bolj so rdeči, če pade v jutru nanje rosa ali megla, ti prvi jesenski darovi. O Velikem Šmarnu odlete tudi postovke, ki nam prinese vsako leto Veliko noč, napovedo pa tudi jesen in dneve, od katerih si dva nista podobna. Tudi gozd se po Velikem Šmarnu spremeni. Sivkasto dreve dobi temnejšo, skoraj modro barvo, smreke in hoje utrujene povesijo svoje veje, kot vselej takrat, ko so pravkar merile, javorovi listi pa začno odpadati. Čez noč ovonejo in kot bi jih zmehkala nevidna roka, padejo čez dan po tleh, ko si jih veter le malo dotakne. Po malem Šmarnu, ko prideta sveti Kozma in Damjan, si za svoj najvišji dan gabri in bukke pobarvajo liste, kot jih ne more in ne zna roka nobenega človeka. Ko mine Mala Maša, kot pravijo še stari ljudje, se začne prava jesen, ki se lahko če je lepa, potegne tja do samega zimskega svetega Andreja.

Mnogo ljudi sem že srečal v svojem življenju in če sem se z njimi pogovarjal o letnih časih, kar zelo rad delam, mi je skoro vsak zaupal, da ima jesen najrajši. Kakšen je morda to prižal bolj nalahko in mu je bilo tudi to nekoliko nerodno, nihče rad ne kaže vsakemu svojega srca. Je jesen tak letni čas, da dela ljudi take kakršni v resnici so, zato se prav v tem času marsikdo oženi, kot poje o tem več narodnih pesmi. Jesen je najbližja človeku, ker je pomlad z vsem svojim cvetjem le preveč nemirna, poletje prevroče in zima premrzla.

Letošnja jesen pa je nekaj prav posebnega in take še nista doživela slovenska zemlja, ne slovenski človek. Pogledj drevje in videl jo boš,

pogledj Gorjance in štajerske, primorske in koroške gore, ves videz je tak, kot da se ženi samo kraljevsko sonce s slovensko zemljo. Tu posebna jesen nam je prinesla našo zmago. Še je sovražnik v deželi, a vse nam pravi in govori, da ga bo pobrala letošnja zmagonosna jesen. Čeprav se poizkuša z napadi, se mu naša jesen brezskrbno smeje: Kako dolgo še? Boš lačen in zmrzel zdržal še v ledeni zimi? Ptiči odlete pred zimo, druge živali pa si nabirajo velike zaloge in se pripravljajo na zimsko dremanje. Naša zemlja jim to rada dovoli. Bedasto in bedno pa topoglavni sovražnik. Bi zbiral hrano, a kje? Ljudje zase poskrijejo vsako drobtino. Bi odletel, a kam? Tako premišljuje, ko gleda porušene proge.

Mi pa smo vsi veselo nestrpni in to je tudi posebnost naše jeseni. Ali ni vse dozorelo? Stave se sklepajo vse vprek o skorajšnjem koncu. Da bo v štirih tednih en liter, za dva meseca en šefan. A vsak naš človek ve, da je dobljena najhujša a tudi najslavnejša bitka in da je doma zopet blizu pa pravi: "Če je treba, štejmo še zadnjikrat po partizansko in recimo: kmalu!"

Nekaj nam je prinesla letošnja čudežna jesen. To, o čemer smo mislili tolikokrat in kar nas je držalo v težkih letih, zimah, bojih in preizkušnjah trdno pokoncu, da nismo klonili. Ko so se letos lastovice za slovo v nizkem poletu poklonile naši zemlji, je prišla k nam Rdeča Armada. Blagoslovljena bode zato, ti, letošnja najlepša jesen, pripeljala si nam velike in nepremagljive brate po rojstvo in po srcu! Niso zastoj oblekli gozdovi svoje najlepše obleke, niso ljudje zastoj od sreče in pričakovanja nemirni. Prišla je k nam, da skrajša in olajša naš boj, da ne bi še zdaj, ko je zmaga dobljena, morali tisoči pasti, preden bi strli še zadnje nemško železje. Rdeča Armada nam daje svojo pomoč od srca, da potrdi pravičnost pred svetom. Njena pomoč je povračilo za naše napore v borbi proti sovražniku vsega človeštva.

(Iz "Kmetške Glasne", vestnik Osvobodilne fronte slovenskega naroda, v oktobru, leta 1944.)

AMERIČANI NA JAPONSKIH OTOČNIH VNANJH POSTOJANKAH

(F. L. I. S. — Common Council)

Ko se bodo možje naših obojnih sil, ki so pomagale izvojevati vojno v Evropi, združili s svojimi tovariši na Pacifiku, bodo spoznali, da imajo pred seboj precej drugačno bojevanje kot je bilo ono v Evropi. V Evropi, izvzemši invazijo na obalah Normandije, so se bojevali le na kopnem. Na Tihem oceanu pa se sile Zed. držav dozdaj bore po otočjih, to se pravi, bitke so zdaj na enem, zdaj na drugem otoku in cilj je predvsem zavzetje strateških otokov in točk med skupinami otočji. Okupirani otoki potem tvorijo med številnimi pacifiškimi otočji pot, ki vodi k glavnemu in končnemu cilju, japonskemu domaćemu ozemlju. Ena teh poti je blizu azijske celine, a druga zunaj na Pacifiku. Gledajoč na ti dve poti s praga Japonske, je razdalja med obema le 850 milj — kar je razmeroma kratka razdalja za pacifiško predelje.

Iwo Jima, ki leži ob otoškem prehodu zunaj na Pacifiku, je oddaljen 750 milj od otoka Honshu v južni smeri — in ta otok je eden od največjih japonskih domaćih otokov. Z otoka Iwo pa je mogoče tudi napadati Tokio. Otok Iwo spada v skupino takomenovane Volcanoe otočja . . . na zemljevidu spredstavlja to otočje le tri majhne, neznatne pike . . . ležeče severno od Marijanskega otočja. Ta mala otoška skupina ni bila do tega stoletja niti obljudena, to da radi strateške pozicije in važnosti teh otokov za Japonsko, so bile na otoku Iwo zgrajene obrambne utrdbe. Japonska je tudi zgradila na tem otoku letališča, ker ostala dva otoka nimata zato primernege terena. Iwo, kot ostala dva otoka Vulkanske skupine, meri le nekaj kvadratnih milj površine, katero sestojata iz vul-

sega, ter zadošča povečini domačim potrebam. Izdelujejo pa tudi panamske slamnike, tkejo svilo in se ukvarjajo z izdelovanjem razne suhe robe. Največja nezdoda za otoško prebivalstvo so pacifiški tajfuni ali vrtinčasti viharji, ki se pojavijo vsako leto in čisto udarijo naravnost preko otokov in to v času leta, ko so pridelki še na polju. Otok Okinawa, ki je največji od Rjukjuških otokov, je 70 milj dolg in od dve do osemnajst milj širok. Podnebje je razmeroma milo. Na severnem delu so gozdovi in planjave. Osrednji del otoka je bogat in dobro kultiviran. Glavno mesto je Naha. Drugo mesto na otoku je Shuri. Po bojih, ki so trajali 82 dni, so ameriške čete zavzele ta strateško važni otok, s katerega imajo sedaj na bližji dostop do Japonske same. Na otoku, pri Nahi, ki je sedaj razdejana, je važna mornariška postojanka, radi katere so Zed. države stremele za tem, da ta otok zavzamejo.

Otočje Rjukjus je bilo predmet japonske agresije že v letu 1607, ko so Japonci izrgali otočje Kitajeem. Vendar pa so bili otoki priključeni japonskemu cesarstvu šele leta 1876. Dotlej so prebivalci otočja nicali med podaništvom Kine in Japonske.

Kako pa izgledajo japonski domaći otoki z Okinawe in Iwo Jima, teh dveh ugodnih točk za kateri so mladi Američani tako drago plačali?

Otok Kyushu, severno od Okinawe, je srce sistema japonske domače obrambe. Tu je največja koncentracija sovravnikovih aerodromov, vsled česar je Kyushu smatrati kot stražo, ki varuje dostope do industrialnih centrov na severu, ter do Koreje, Manchurije, in Severne Kine na azijski celine proti vzhodu.

Drugi otok poleg Kyushu je Shikoku, otok, ki izgleda, kakor da tiče v krempljih (Nadaljevanje na 3. str.)

RAZGLEDNIK**SRČNA HIBA**

Zvezini urad za ljudsko število je ravno objavil poročilo, glasom katerega se je število smrtnih slučajev radi srčne hibe v Združenih državah povečalo od 137 takih slučajev na vsakih 100,000 prebivalcev v letu 1900, — kar na 318 slučajev na vsakih 100,000 prebivalcev v letu 1943. To dejstvo znači, da naše sedanje prebivalstvo živi izredno hitrejši in bolj vznemirljivo, kakor je živelo pričetkom sedanjega stoletja pred 45-imi leti.

Fizični in tudi duševni napori našega prebivalstva, so sedaj večji, kakor so bili preje, kajti sedaj mora vsakdo hitrejši in bolj naporno delati, pa bodisi v fizičnem ali pa tudi v duševnem pogledu. Današnji ljudje spe manj časa, kakor so spali njihovi predniki, in predno se odpravimo k počitku ob 11-ih zvečer, moramo poslušati najnovejša poročila, katera o poznajo radio. Potem premišljujemo o teh poročilih, in naše spanje postane še krajše in nemirnejše.

Današnje prebivalstvo ima tudi več skrbi, kakor jih je imelo pričetkom sedanjega stoletja; ljudje tudi jedo in pijejo prehitro in tudi preveč; tudi, kadar morajo kam oditi, se jim vedno mudi, kajti vsakdo misli in uvaža dejstvo, da je "čas" tudi — denar.

Pošta v Jugoslavijo

Poštni urad nam je naznanil, da je ZOPET MOGOČE PISATI V JUGOSLAVIJO. — Pisma ne smejo biti težja kot dve unči. Poslati je mogoče tudi navadne dopisnice brez slik. Poština za navadno pismo je kakor pred vojno, namreč 5 centov.

Pošiljati je tudi mogoče časopise, kakor prej.

Pisem pa za sedaj še ni mogoče registrirati, ni mogoče poslati denarja in zavrtkov.

OPOMBA: Za v Julijako Benčijo — Venezia Giulia — pošta še ni odprta.

GARY COOPER IN LORETTA YOUNG

Melody Jones GARY COOPER
Cherry Delongpre LORETTA YOUNG
George Fury WILLIAM DEMAREST
Monte Jarrod DAN DURYEA
Brat od Cherry FRANK SULLY
Mr. Delongpre FRANK SIMPSON
Serif ARTHUR LOFT

IGRALCI V NOVI KINO-SLIKI

"ALONG CAME JONES"

PREMIJERA TE SLIKE V NEW YORKU V

RKO PALACE GLEDIŠČU

DANES, 18. JULIJA, 1945.

KUHARSKA KNJIGA:

Recipes of All
Nations

RECEPTI VSEH NARODOV

NOVA IZDAJA \$3.00
STANE SEDAJ

Knjiga je trdo vezana in ima 821 strani

Recepti so napisani v angleškem jeziku; ponekod pa so tudi v jeziku naroda, ki mu je kaka jed posebno v navadi. — Ta knjiga je nekaj posebnega za one, ki se zanimajo za kuhanje in se hočejo v njem čim bolj izveščati in izpopolniti.

Knjigarna Slovenic Publishing Company
216 West 18th Street New York, 11, N. Y.

Kanadski Vestnik

Poročila iz raznih naselij, kjer biva in delajo Slovenci

NAPREDEK JUGOSLOVANSKE DECE V UČNIH ZAVODIH V KIRKLAND LAKE, ONT.

Izvestja, katera je naše u-
redništvo dobilo iz Kirkland
Lake, Ont., glede zaključka
minolega šolskega leta v ime-
novanem mestu, so dokaj za-
nimiva, kajti tozadevno poro-
čilo nam dokazuje, da se ju-
goslovanska deca dobro uči in
da izborna napreduje v tamoš-
njih učnih zavodih.

Tem potom objavljamo prvi
del tozadevnega poročila raz-
nih tamošnjih šolskih zavo-
dov:

Collegiate:
Napredovali so sledeči u-
čenci:
F. Grebenč, L. Pečaver; W.

PEVSKIM ZBOROM

POSEBNO PRIPOROČA-
MO NASLEDNJE MUZI-
KALJE.

- SLOVENSKE PESMI**
Zbirka 9 narodnih pesmi
Izdala Glasbena Matica v
Clevelandu.
- Čena — \$1.50**
- EMIL ADAMIČ — 16 JUGOSLOVANSKIH
NARODNIH PESMI za moški
zbor** 50
- BEST NARODNIH PESMI za mo-
ški zbor** 50
- BEST NARODNIH PESMI za me-
šani zbor** 50
- Franc Ventrinar — BEST MEŠANIH
IN MUŠKIH ZBOROV** 50
- Ferdo Juvanc — 12 MLADIH LET.**
Moški zbori 50
- Peter Jurek — OSEM ZBOROV (mo-
ški in mešani)** 50

Moški zbori

- OSKAR DEB:**
Barčica; Ol. moj šolci; 4. lov;
Kam mi, fantje, dnev v vas pol-
domo 50
- OSKAR DEB:**
Jrečno, tujca moja; Ko pti-
ca na tajo gre; Soči; Moj oča
na konjčka dva; Ibov sem pi-
smon; Šloro; Je vplahla lub 50
- EMIL ADAMIČ:**
Mojra dovojna (belokranjska) 50
Vas noč pri potoci 50
Jurčeva 50
Hodi Mica domo; Kaj druge-
ga bolam; Ščravin 50
- VASILJ MIKLE in A. GROBING:**
Vetrice; Po gradbi 50
- FERDO JUVANČO:**
Zjutraj 50
Slovenska 50
- PETER JUREK:** Polni roki; VASI-
LIJ MIKLE; Podokolica 50
- KORKO PRELOVBU:**
Le enkrat se 50
Slava dala 50
- HR. VOGARIC:** Bolmaria; JOS.
PAVČIČ: Potkan plo 50
- Američani slovenske tla (Belmar):**
Ostrova blama (Vodopivec) 50
Slovenski akordi, 22 melodij in
moških zborov (Karl Adamič) 50
- Troje mešani zbori (Glasbena Ma-
tica)** 50
- V popularni svet, kantele na obo-
je, zbor in orkester, (Beltner)** 50
- Mladik, pesmi na mladino s klavir-
jem (H. Adamič)** 50
- Dva pesmi, (Prelova) za mešani
zbor in solo** 50
- Nadi blam, dvoglasno** 50
- Gorski odmevi, (Lahmar), 12
svobod, mešani zbori** 50
- ZA TAMBUROČE:**
NA GORENJSKEM JE
ELETNO, podpora slo-
venskih narodnih pesmi
na tamburice, složil Mar-
ko Bajuk 75
- Slovenske narodne pesmi na tambu-
ricah zbor (Bajuk)** 50
- Sam dol na planino, (Bajuk),
podpora** 50
- ZA OTUKE:**
Fotok na otroci — 4 svobod —
(Kloščič) 50
- ZA KLAVER:**
Šest priča. — Narodna — 50

Slovenic Publishing Co.
216 West 18th St., New York

Partizanska tiskarna v Jugoslaviji je izdala za Novo Leto 1945 kot darilo
bratov jugoslovanskih vojski knjižico "Z Rdečo armado naprej!". To knjižico
smo razpisali prejeti iz Jugoslavije in jo v naslednjem objavljamo. — Ured.

Z Rdečo armado naprej!

O prvem srečanju jugoslovanskih borcev z borci Rdeče
Armade bodo pisali književniki, zgodovinarji, peli pe-
sniki in bodo dedje pripovedovali vnukom. Ti trenutki
bodo živeli večno v zgodovini jugoslovanskih narodov.

SREČANJE

Pod noč so pripeljali jugo-
slovanski ribiči svoje čolne k
ruskim predstražam.

V črni noči so rdečearmejski
tiho veslali in se približevali
k desnemu bregu Donave.
Čoln trči ob obalo in borci sto-
pijo na tla tiste dežele, o ka-
teri so se tolikokrat razgo-
varjali. Sedaj so tukaj. Nekje
zadaj so jugoslovanski parti-
zani, ta strah in trepet Nem-
cev.

Že so prešli prvi kilometer
na jugoslovanskih tleh. Nema-
doma se spopadejo z Nemci, ki
brez uspeha poskušajo zausta-
viti njihovo napredovanje v
Jugoslavijo.

Ko se zdani se k Donavi
približuje topništvo, ki podpi-
ra rdečearmejske na oni str-
ni. Po gorskih poteh se vije
dolga kolona tovornih avto-
mobilov, ki vozijo k Turn Se-
verinu topovske granate in pa-
trone, benzin in letalske bom-
be. Minometaki in lahki to-
povi se z vlačilci hitro prepe-
ljujejo preko reke.

Letaki so neprestano v zra-
ku. Napadajo in rušijo sovra-
znike komunikacije. Sistema-
tično preprečujejo, da bi sov-
ražnih prepeljal čete in teh-
nična sredstva. Tam od Niša
in Smedereva se razločno sli-
ši bobnenje bomb, ki jih stre-
sajo na nemške vlake.

Sovjetski topničarji in le-
talski so imeli na svojih zem-
ljevidih s črnimi trikotniki o-
značene točke, kjer se naha-
jajo sovražnikova oporišča. To
niso tako lahko ugotovili. Mo-
rali so vršiti poizvedovanje
ne samo z instrumenti, am-
pak so se morali preriti s svo-
jimi topovi skozi grmovje po
strmih bregovih, kjer so se
skrivali Nemci in jih napada-
li.

Toda kdo ne pozna sovjet-
skih topničarjev? Kdo mi že
sluša o njihovih junaštvih? Ali
že poznate pravljico o topni-
čarskem naredniku Alekancu-
vu? Ne, to ni pravljica. To je
vsakodnevni trdi boj rdečear-
mejev za svobodo in čast svo-
je domovine, za svobodo in sre-
čo človeštva.

"Sovražni tanki so šli po
stepi v treh kolonah. Proti ba-
teriji se je vleklo trideset tan-
kov. Pustili so jih blizu, tako
blizu, da so videli obraze nem-
ških oficirjev, ki so se dvigali
iznad odprtin. Stepa pa, ki
je do tedaj molče puščala mi-
mo sovražno kolono, je nena-
doma krkljala, zastokala. Kot
grom so zadoneli topovski stre-
li.

Odprtime nemških tankov so
se zaprle in jeklene cevi nji-
hovitih topov so sprožile ogenj.
Trije topovi in trideset tan-
kov.

V tem trenutku je bil na-
rednik Alekancov ves prevzet
od bojnega zaleta. Poveljeval
je in top je tolkel po tankih...

Na obronkih griča sredi ste-
pe so že goreli preluknjani
nemški tanki. Bilo jih je mno-
go, več kot deset. Tedaj je
Alekancov opazil, da sta sosa-
dna topova — desni in levi
— pokvarjena, moštvo, ki jima
je streglo, pa ubito ali ranje-
no. Nasproti griča je ostal
le še en sam top, ki so mu
stregli mladi borci Alekancu-
va. Jasno je bilo, da bodo
Nemci sbrali ostanke svojih
sil in navlekli na nepoškodov-
nani top, da ga uničijo.

HELP WANTED :: ZENSKO DELO :: HELP WANTED

The War Man Power Commission
has ruled that no one in this area
now employed in essential activity
may transfer to another job with-
out statement of availability.

ŠIVALKE in FLOOR GIRLS
na
USNENIH IZDELKIH
DOBRA PLAČA — IZVRSTNE DE-
LAVSKE RAZMERE
A W O N N. Y. C.
44 WEST 4th ST., (139-141)

CHAMBERMAIDS
DOBRA PLAČA — PRIJETNA OKO-
LICA — 6 DNI — QD 9 do 5
Vprašajte: HOUSEKEEPER
AMERICAN HOTEL
145 W. 47th ST., N. Y. C.
(139-145)

HIŠINJA — MORA BITI IZURJENA
da prevzame popolno oskrbo 3-sob.
apartment in 2 otrok, 3 in 5 let stari.
Zenska, prijetnega značaja, lahko
ima stalno službo.
Pokličite LO 3-2478 ali se ogledate pri
H. Rosenberg Co., 627-10th Ave., N.Y.
(139-145)

Assistant Bookkeeper
Good Pay — Attractive Position
Post-war Opportunities for
Right Girl
Apply: ANDERSON BRICK CO.
LE 4-3100
MISS NUETZEL (137-139)

CHAMBERMAIDS & BATHMAIDS
STANOVANJSKI HOTEL
DOBRA PLAČA in DELAVSKE
RAZMERE
Vprašajte: HOUSEKEEPER
PARK AVE and 51th ST., N. Y. C.
(137-139)

CHAMBERMAIDS
CELOTNI ali DELNI ČAS
STANOVANJSKI HOTEL
Nobenega nedeljskega dela. — Dobra
plača in delavske razmere
Vprašajte: HOUSEKEEPER
HOTEL BEACON, E'way at 75th St.,
N. Y. C. (137-143)

REGISTERED NURSE
RESIDENT
SMALL PRIVATE HOSPITAL
Write:
BOX MS 115
120 BROADWAY, N. Y. C.
Room 736 (137-143)

SWITCHBOARD
OPERATOR
TYPIST
GOOD SALARY
BOX B. W. 100
120 BROADWAY, N. Y. C.
ROOM 736 (137-139)

Telephone Operator
VERY GOOD SALARY
Meals — Steady Work — Post-War
Opportunities — Permanent
Apply: HOUSEKEEPER
FRANKLIN TOWERS HOTEL
333 WEST 86th ST., N. Y. C.
SC 4-0888 (137-143)

Opozorilo
"G. N." na te oglase. — Mogoče
bo komu vstreljeno.

Naznanilo
Kot je bilo že poročano se
pobira obleka za naše reveže
v stari domovini tudi v dvorani
cerkve sv. Cirila na 62 St.
Marks Place (na osmi), New
York City. — Dvorana je od-
prta vsaki dan.

Angleško-Slovenski BESEDNJAK

Izšel je novi angleško-slovenski besednjak, ki ga
je sestavil
Dr. FRANK J. KERN
V njem so vse besede, ki jih potrebujemo v vsak-
danjem življenju. — Knjiga je trdo vezana v
platnu in ima 273 strani.
Cena je \$5.00
Naročite jo pri:
KNJIGARNI "GLASA NARODA"
216 W. 18th Street New York 11, N. Y.

SLOVENSKA LIRA "AMERIŠKA"

V PESMARICI
se vključene sledeče
slovenske pesmi:
1. Podoknica — moški zbor s bar-
ton samospetom
2. Pozdrav — moški zbor
3. Lahko noč — moški zbor
4. Otokski avon — mešani zbor
5. Pomašnica — mešani zbor, s
bariton samospetom
6. Lira I. — za solo speve, moški
in mešani zbor
7. Lira II. — za mešani zbor
8. Altantiki odmevi — za moški in
fenski zbor, s bariton sam-
ospetom
9. Kantata iz pesma 128 — moški
zbor
10. Soči — za samospet, mešani
zbor in spremljevanjem
glasovira
11. Pustin 29 — za samospet, me-
šani zbor in spremljevanje
glasovira ali orgel
CENA SAMO
50 centov
KOMAD
To so koncertne pesmi za meške
in mešane zbor, katere je ugla-
bil in v samozaložbi izdal MA-
TEL L. HOLMAR, organist in
pevec pri sv. Vida, Clevel-
and, Ohio, 1923.
Naročite to zbirko pri:
KNJIGARNI SLOVENIC PUBL.
COMPANY
216 West 18th Street
New York 11, N. Y.

